

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๔๔

ธรรมเต็มภูมิสุขเต็มภูมิ

เป็นคนดีทั้งคุณะทั้งพ่อทั้งแม่ อาจารย์ชาลีที่เป็นอาจารย์ของเราละ นี้ลูกสาว ดี ทั้งพ่อทั้งแม่เสมอกันเลย หายากนะ อย่างนี้หายาก ตัวก็ไม่เถลไถล เมียก็สงบเรียบร้อย จึงว่าเป็นบุคคลตัวอย่าง เป็นครูตัวอย่าง เราถึงได้ติด เรารักเราเคารพมากแต่ไหนแต่ไร มาตลอดเลย ไม่มีคำว่าจิตจาง คือเป็นบุคคลหรือเป็นครูตัวอย่างจริง ๆ ทุกแบบทุกฉบับประหยัดมัจฉะสัจจะ การทำบุญให้ทานไม่อัดไม่อั้น การสงเคราะห์เพื่อนฝูงไม่อัดไม่อั้น ความมัจฉะสัจจะคือว่าไม่ได้จ่ายสุรุษสุร่ายสุ่มสี่สุ่มห้าไม่เอา เราถึงได้เคารพได้เทิดทูนในฐานะเป็นอาจารย์เป็นครูของเราด้วย นี่ก็เสียไปแล้วได้ ๔-๕ ปี ส่วนแม่อายุก็พอ ๆ กันกับพ่อนะ ยังไปไหนมาไหนได้อีกก็นับว่ายังแข็งแรง

เราชมจริง ๆ อย่างที่เราเคยพูดนี้ นิสัยเราไม่เหมือนใครถ้าลง-ลงจริง ถ้าไม่ลงไม่ลง จะเรียกว่าทิวิมานะไม่ใช่ คือหาเหตุผล ถ้าลงแล้วลงจริงเลย ถ้าไม่ลงยังงี้ก็ไม่ลง อาจารย์คนนี้เป็นคนดีมาตั้งแต่ต้นเลยเทียว ประหนึ่งว่าเป็นนักเรียนตัวอย่าง มาเป็นครูก็เป็นครูตัวอย่างเรื่อยมาเลย เลี้ยงลูกนี้ลูกมีน้อยคนเมื่อไร เลี้ยงลูกทุกคน โตทุกคน มีหลักมีฐานมีครอบครัวเหย้าเรือน สามีเป็นเจ้าเป็นนายทั้งนั้น เป็นรองผู้บัญชาการก็มี เลี้ยงลูกเก่งมาก เคยเล่าให้ฟังเรื่องเงินเดือน เวลาเราเรียนหนังสืออยู่ขอเงินมาทางแม่ ครูนี้นี้เป็นผู้จัดการส่งเงินไปให้ คือแม่เอาเงินไปมอบให้ครูส่งทางธนาณัติไปให้เป็นประจำ จนกระทั่งเรียนหยุด

เล่าให้ฟังว่าเงินเดือนนี้หุดหวิด ๆ คือเจ้าของไม่ยอมจ่าย ฟังซิ ยอมอดขอให้ลูกได้ศึกษาเล่าเรียนเต็มเม็ดเต็มหน่วย อันนี้เราก็ไม่ลืม คือเจ้าของยอมอดยอมอิม ใจมันอยู่กับลูก เงินเดือนจะไม่พอ ลูกคนนี้เรียนอย่างนั้น ลูกคนนี้เรียนอย่างนี้ แล้วลูกคนนั้นจ่ายนั้น ลูกคนนี้จ่ายนี้ เลยจะตาย ถ้าพูดถึงเรื่องหิว เงินไม่พอจ่ายก็หิวแหละ แต่จิตมันหิวโหยอยู่กับลูก ตอนเราบวชแล้วมาเล่าให้ฟัง มีเวลามากุญเป็นกันเองระหว่างลูกศิษย์กับอาจารย์ คือแต่ก่อนอาจารย์ชาลีนี้เป็นอาจารย์เราเป็นครูเรา เราเป็นลูกศิษย์ ครั้นต่อมาอาจารย์ชาลีมาเป็นลูกศิษย์เรา เราเลยเป็นอาจารย์ เพราะฉะนั้นอาจารย์กับลูกศิษย์ถึงได้คุยกันได้สนุกเป็นกันเอง เพราะสนิทกันมาตลอด ไว้ใจกันได้ตายใจกันได้ เราถ้าลง-ลงอย่างนั้นนะ ถ้าไม่ลง-ไม่ลง

เป็นคนที่ว่าไม่มีคำว่าเถลไถล เป็นตัวอย่างจริง ๆ ครูมีก็คน เรียนอยู่ในโรงเรียน มีครูก็คนมันก็รู้เอง เด็กก็รู้ครุคนไหนดีมากน้อยเพียงไรขนาดไหน ตั้งแต่เรียนหนังสือขอเงินมาทางแม่ซื้อหนังสือเรียน พอขอมาปั๊บทางโน้นจะส่งปั๊บเลย จะมอบให้ครูนี้เป็น

คนส่งให้เราตลอดเลย ตั้งแต่เรียนหยุดมาแล้วที่นี้เรื่องการส่งเงินการขอเงินไม่มีเลยแหละ คือขอเงินมานี้ก็เห็นเป็นคุณค่าอย่างยิ่งเลย เงินขอมาหาพ่อหาแม่นี้ เราซื้อหนังสือทุกบาททุกสตางค์ไม่ยอมไปจ่ายอะไรเฉพาะเรื่องของตัวเอง นอกจากการซื้อหนังสือตามที่ขอมาว่าขอไปซื้อหนังสือ เงินเหล่านี้จะซื้อหนังสือทั้งนั้น ไม่ขอทีละมากแหละเราก็ประหยัดของเราเหมือนกัน คือเห็นนอกพ่อออกแม่ เพราะขอมาที่ไรส่งปู่ไปเลยไม่มีอึดมีเอื้อน ขอเท่าไรให้ไปเลย ๆ ทันที ๆ ได้ไปก็ซื้อหนังสือที่จำเป็น ๆ เรียบร้อยเก็บ เรื่องเงินนี้ไม่จ่ายทางอื่นเลย

นี่พูดถึงเรื่องเรียนหนังสือขอเงินจากทางบ้านไปเรียน เพราะเราเรียนหลายสำนัก ออกจากสำนักนี้ไปสำนักนั้น ออกจากสำนักนั้นไปสำนักนั้น มันถึงได้รู้ได้เห็นทางด้านปริยัติทั่วถึง วัดใหญ่วัดน้อยวัดราษฎร์วัดหลวงไปหมดเลย มันก็รู้ ที่นี้เวลามันผ่านมาหมดแล้วก็พูดได้ตามที่รู้ที่เห็น พอหยุดเรียนก็เลิกขอเงินเลย ตั้งแต่นั้นไม่เคยขอแม้สตางค์หนึ่ง ที่นี้พอย้อนมาถึงโยมแม่ คุณหญิงส่งศรีหนึ่ง คุณเพาพางาหนึ่ง เวลามายูที่นี้ แล้วตอนบ่าย ๔ โมงมาอ่านหนังสือประวัติหลวงปู่มั่นให้โยมแม่ฟังทุกวัน อ่านดูว่าอย่างมากที่สุดวันละชั่วโมง หรือ ๔๐ กว่านาทีทุกวัน ๆ จนกระทั่งอ่านประวัติจบ คือเปลี่ยนกันอ่าน ถ้าวันไหนคนไหนว่างก็มาอ่านให้ฟัง คุณเพาพางาบ้าง คุณหญิงส่งศรีบ้าง สองคนอ่านจนกระทั่งจบ

เราเข้าครัวออกครัวก็อย่างที่เรเข้าอยู่นี้ เข้าออกอยู่อย่างนั้น พอไปที่ศาลา วันนั้นไปธุระอะไรนะกับพระ ไม่ใช่ไปโดยลำพังเราดูนั้นดูนี้ อันนั้นไปด้วยมิกิจธุระ ดูไปกับพระจะเป็นองค์ไหนเราลืมแล้ว พอเห็นเราไปโยมแม่ปู่ป้ามาเลย คือไม่มีใครตอนนั้นศาลาหลังเล็ก ๆ มากี่มานั่งพักกลางวันนะแต่ก่อนไม่ใช่พักกระดานอย่างนี้ พักกลางวัน พักบนคือฟากไม้ไผ่สับไม้ไผ่ เราก้ขึ้นไปนั่งนั้น พอนั่งปั๊บก็ว่าให้แม่ชมเชยสักหน่อยนะ พูดกับลูก ชมเชยอะไร ตั้งแต่เป็นเด็กเป็นเล็กทั้งดูทั้งดำทั้งเขียนทั้งตี เวลาโตมาแล้วมาชมเชยหาอะไรเราว่าอย่างนี้ แหะ แม่กับลูกแหะกัน ให้แม่ชมเชยสักหน่อยนะเราก้ถามเลยชมเชยอะไร ตั้งแต่เป็นเด็กเป็นเล็กทั้งเขียนทั้งตีทั้งดูทั้งดำ แล้วโตขึ้นมาชมเชยหาอะไร

ทางนั้นก็ตอบดินะ โอ้ย เวลาเป็นเด็กก็เป็นอย่างหนึ่ง มันน่าเขียนน่าตีก็เขียนตีเอาบ้างแหละ ที่นี้เวลาโตมาแล้วก็เป็นอีกอย่างหนึ่ง เอ้า โตมาแล้วเป็นอีกอย่างหนึ่ง เอ้าว่ามา ว่าแต่งหนังสือทำไมถึงได้หยุดย่อยเอานักหนา แต่งหนังสือประวัติท่านอาจารย์มั่นนี้อ่านจบแล้ว แม่ซาบซึ่งมาก น้ำตาร่วงเกี่ยวกับหลวงปู่มั่นด้วย แล้วก็เกี่ยวกับผู้แต่งสำนวนนี้ทำไมถึงแต่งดีบ่แต่งดี เราบอก ก็หลวงปู่มั่นท่านเป็นพระองค์เลิศเลอก็แต่งตามเรื่องของท่าน ก็เลิศเลอไปตามเรื่อง ไม่ได้เลิศเลอสำหรับผู้แต่งนะเราว่าจี้ โอ้ย

หลวงปู่มันเลิศเลอก็รู้ว่าเลิศเลอ ผู้แตงนี้ก็แปลก ๆ อยู่นะ ไม่มีอะไร ๆ แตงต้อย่างนี้ไม่ได้ แม่จึงขอมชม ว่าอย่างนั้นนะ

แล้วก็พูดว่า เหมือนไม่ได้เกิดกับหัวอกเราเลยลูกคนนี่ แตงหนังสือจนแม่น้ำตา ร่วง จากนั้นเราก็ถามแล้วเป็นยังไงที่ขอเงินไปซื้อหนังสือมา เรียนมาแล้วมาแตงหนังสือให้โยมแม่อ่านแล้วเป็นยังไง มันคุ้มค่าไหม โอ้ย คุ้มมหาคุ้มลูกเอ๊ย เราก็ไม่ลืมนะ เพราะตามธรรมดาแม่ไม่เคยชม พ่อไม่เคยชม นิสัยพ่อแม่นี้กดตลอดการชมนี่ไม่เอา เราพูดถึงเรื่องหนังสือ เรื่องเอาจริงเอาจัง เงินของโยมพ่อโยมแม่ส่งไปไม่ยอมที่จะไปซื้อ นั้นซื้อนี้มาใช้พิเศษเจ้าของ ไม่เอานะ ต้องเพื่อหนังสือ ๆ เท่านั้น เราจริงจังมาก

หนังสือนั้นแจกแบ่งไปทางไหนบ้างเราก็ลืมนะ เพราะเราหยุดเรียนแล้วเราก็แจกแบ่งไปสำหรับผู้ไม่มีหนังสือ เราก็แจกแบ่งให้ไปเรียน เราก็เป็นอันว่าเลิกเรียน มีหนังสือปาฏิโมกข์ปกเล่มเดี่ยวติดยาม ออกเลยขึ้นเวที จากนั้นหนังสือเหล่านั้นก็ไม่ได้มาเกี่ยวข้องกันอีกเลย คือไม่ทราบว่ายกกว่าแจกไปทางไหน แต่แจก หนังสือเหล่านั้นแจกไปหมด องค์ไหนที่ยังไม่มีอะไร ๆ ก็แยกไปแจกไป อย่างนั้นนะเรา จากนั้นเราก็ขึ้นเวที มีหนังสือปาฏิโมกข์เล่มเดี่ยวติดยามเท่านั้นเอง นอกนั้นไม่มี

เพราะฉะนั้นเราจึงค้นหนังสือซี ก่อนที่จะออกปฏิบัตินี้ค้นจริง ๆ คือค้นหาหลักหาเกณฑ์ที่จะออกปฏิบัติ เพราะเวลาออกแล้วนี้จะไม่ได้ออกได้หาหนังสือไปได้แล้ว มันหนัก ตั้งแต่บาตรใบหนึ่งเท่านั้นก็พอแล้ว เป็นอย่างนั้นจริง ๆ มีหนังสือปาฏิโมกข์เล่มเดี่ยวติดตัวไปเลย นอกนั้นไม่เอาไปเลย เพราะฉะนั้นเราจึงค้นหนังสือ พระไตรปิฎกที่ไหน ๆ ค้นเพื่อหาหลักหาเกณฑ์ที่จะนำออกปฏิบัติ ไม่ใช่ค้นเพื่อเรียนเพื่อเอาชั้นเอาภูมิ ส่วนชั้นภูมิก็ได้แล้ว ค้นเพื่อเอาหลักเกณฑ์ที่จะออกปฏิบัติ เวลาไปเจอที่ไหน ๆ มันถึงรู้ละซี พอผ่านปีบมันก็ผ่านที่เราเรียนมา ๆ ถ้าไม่มีเรื่องมันก็ไม่ผ่านนะเหมือนไม่รู้ เรียนมาแล้วก็จำไม่ได้ เจียบ ๆ พอมีเรื่องผ่านมาปีบเรื่องที่เรียนมามันก็วิ่งเข้ามาถึงกัน นำออกมาพูด เป็นอย่างนั้นนะทุกวันนี้

สำหรับทางการศึกษาเล่าเรียนนี้มันหมดไป ๆ จำไม่ค่อยได้แหละ หลง ๆ ลืม ๆ พูดผิด ๆ ถูก ๆ จึงต้องขอภัยไว้ คือความจำมันเสื่อมมันนานมาแล้ว มันเท่าไร ตั้ง ๕๐ กว่าปีแล้วนะหยุดการเรียน เรียนจริง ๆ ดูจริง ๆ ดูหนังสือนี้หยุดมาได้ ๕๐ กว่าปีแล้ว นานขนาดนั้นแล้วจะเอาอะไรมาจำได้ตลอดละ ก็มีแต่ภาคปฏิบัติ ที่นี้ภาคปฏิบัติเข้าแทนเลย พูดให้มันตรงอย่างนี้นะ ภาคปริยัติเรียนจำไว้ ๆ อยู่ตามคัมภีร์ไบบลาน อยู่ตามความจำก็ไม่ค่อยแน่นอน ความเสื่อมของความจำมันหลงมันลืม ที่นี้ก็เอาภาคปฏิบัติเข้าแทน ภาคปฏิบัติเข้าแทนแล้วฝั่งเลย นี่ภาคปฏิบัติ ภาคปริยัติเป็นภาคเป็น

ปากเป็นทางส่องเข้ามาหาภาคปฏิบัติ ทีนี้พอก้าวเข้าภาคปฏิบัติ ภาคปฏิบัติก็ทำงาน นี้
ละที่ท่านพูดว่ารู้จริงเห็นจริง

คือภาคปริยัตินั้นเป็นภาคแบบแปลนแผนผังส่องทางเข้ามา ให้ภาคปฏิบัตินี้
ปฏิบัติตามภาคปริยัตินั้นที่เรียนมา ๆ แล้วก็มาเจอของจริง ๆ ที่พระพุทธเจ้าทรงสอนไว้ ๆ
บาป บุญ นรก สวรรค์ ทุกสิ่งอย่างที่สอนไว้ทั่วแดนโลกธาตุนี้ ออกจากความรู้ในพระทัย
ของพระองค์อย่างจริงจัง แจ่มขาวดาวกระจ่างหมดเลย แล้วก็นำอันนั้นมาเทศนาว่าการ
แล้วท่านก็จดจารึกจากนั้นมาเป็นแปลนเป็นคัมภีร์ ออกมาให้เราเรียนและจดจำ ผู้จดจำ
แล้วก็ไปปฏิบัติ เพื่อจะดูตัวจริงที่พระพุทธเจ้าเห็นตัวจริงแล้ว นำตัวจริงมาแสดงออก
เป็นแบบแปลนแผนผัง เป็นตำรับตำรา นี้เรียกว่าแบบแปลน ตัวจริงท่านเห็นแล้ว
เพราะฉะนั้นจึงว่าให้อาแบบแปลนนี้ไปปฏิบัติ แล้วตัวจริงความจริงจะเห็นตามที่สอน
ไว้แล้วนั้น

เวลานี้ความจริงยังเห็นไม่ได้เพราะยังไม่ได้ปฏิบัติ คือความจริงจะเกิดขึ้นจาก
ภาคปฏิบัติ ความจำจะเกิดขึ้นจากภาคปริยัติคือการศึกษาล่าเรียน ศึกษาเล่าเรียนมา
แล้วก็เข้าภาคปฏิบัติ ทีนี้เวลาเข้าภาคปฏิบัติมันต่างกันมากนะ จึงได้รู้ได้เทียบกัน ทาง
ปริยัติเลยกลายเป็นเรื่องผิวเผิน ๆ ภาคปฏิบัติเน้นหนัก ๆ หนักเรื่อยเลย หนักจนขนาด
ไม่หวั่นไหวเลยนะ จับตรงไหนจริงตรงนั้น รู้ตรงไหนจริงตรงนั้น หายสงสัย ๆ ตลอดไป
เลย รู้หนักรู้เบา รู้มากรู้น้อย รู้ลึกตื้นหยาบละเอียด จะจริงไปตลอด ๆ หายสงสัย ความ
สงสัยเปิดเล็กออกหมดเลย มีแต่ความจริงฝังลึก ๆ

นี่พระพุทธเจ้าท่านสอนโลก ท่านสอนด้วยความฝังลึก ถอดออกมาจากพระ
ทัยท่าน ผู้ที่ปฏิบัติตามท่าน รู้ตามกำลังความสามารถของตนมากน้อยเพียงไรก็แน่น
หนามั่นคงแบบเดียวกัน ถอดออกมาได้ตามสมบัติที่ตนปฏิบัติมาได้มากน้อยนั้นแหละ
อย่างเต็มกำลัง ๆ ไม่สะทกสะท้าน เพราะฉะนั้นที่รู้จากภาคปฏิบัติกับภาคปริยัติจึงต่าง
กันมาก เพราะเราได้เรียนมาถึงได้รู้แน่ ถ้าไม่เรียนก็รู้แต่จะไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วย แต่
นี่เรียนก็เรียนมา ปฏิบัติก็ปฏิบัติมา เทียบกันได้เต็มสัดเต็มส่วน เวลาภาคปฏิบัติเข้าถึงใจ
แล้วหายสงสัย ๆ ไปหมด จนกระทั่งพูดสุดขีดเลย เวลานี้หายหมดที่พระพุทธเจ้าทรง
สั่งสอนไว้มากน้อย หาความสงสัยไม่ได้

จะไม่รู้ตามพระพุทธเจ้าทุกแง่ทุกมุมก็ตาม แต่สิ่งที่รู้ที่เห็นซึ่งเป็นพยานกันมัน
ยืนอยู่ในหัวใจ ๆ ที่ไม่รู้มันก็ยอมเลย ๆ เพราะสิ่งที่เราดูเราเห็นเป็นพยานเต็มหัวใจแล้ว
อันนั้นเราเดินยังไม่ถึงก็ตาม เราก็มั่นใจแล้วข้างหน้าคือที่นั่น ๆ มีอยู่ ส่วนที่ถึงมาแล้ว
มันก็มารู้ ๆ ที่ยังไม่ถึงมันก็ยอมเชื่อไปเลย อันนี้ก็เหมือนกันยอมรับ ๆ ไปเลย เพราะ
ฉะนั้นการแนะนำสั่งสอนใครก็ตามเราพูดจริง ๆ เราไม่เคยสะทกสะท้าน เพราะไม่ได้ไป

หาหยาบหายกมาจากที่ไหน ถอดออกจากรุ่นนี้เลย พระพุทธเจ้าสอนโลกท่านก็สอนอย่างนั้น ท่านไม่ไปถอดมาจากไหน พระไตรปิฎกเกิดทีหลัง ดูว่าเป็นสังคายนาคั้งที่สามหรือคั้งที่สี่ที่เราลืมเสีย บอกไว้แล้วเราก็อ่านมาแล้วผ่านมาแล้ว จำได้แต่ก่อนเดี๋ยวนี้อืม

สังคายนาก็มาร้อยกรองพระธรรมวินัยจดจารึก แต่ก่อนสังคายนาคั้งที่หนึ่งคั้งที่สองอะไรอย่างนี้ ท่านพูดด้วยปากเปล่า ๆ ยังไม่ได้จดจารึก ดูว่าคั้งที่สามหรือคั้งที่สี่ที่ท่านจึงได้จดจารึกเอาไว้เป็นแบบแผนคัมภีร์ไบบลานมา ที่ว่าเป็นพระไตรปิฎกนี้เกิดจากสังคายนาคั้งที่สามนี่นะ แต่ก่อนท่านไม่มี ถ้าพูดถึงพระไตรปิฎกก็พระไตรปิฎกในเสีย ไม่ใช่พระไตรปิฎกนอกที่เป็นคัมภีร์ไบบลานอย่างทุกวันนี้ พระพุทธเจ้าพระสาวกท่านเรียนพระไตรปิฎกใน เรียนในหลักธรรมชาติริู้ในหลักธรรมชาติเป็นพระไตรปิฎกในขึ้นมา

นั่นละที่นี้พูดตามพระไตรปิฎกในจึงไม่มีคลาดมีเคลื่อน ไม่มีสงสัยเลย ไม่ว่าจะองค์ใดรู้เข้าพูดได้อย่างแม่นยำ ๆ ไม่สะทกสะท้านเหมือนกัน เพราะเป็นความจริงเหมือนกัน ใครจะรู้เข้าไปก็จริง อย่างนี้ใครมองเห็นมาก็จริงอย่างเดียวกันหมด จะพูดอย่างอื่นไปไม่ได้ นอกจากเรียกชื่อมันว่ากระโถน มองมาเห็นหมด เด็กมาดูก็รู้ ผู้ใหญ่ดูก็รู้ ธรรมชาติของจริงมันอันเดียวกัน จะเป็นใครมองดูก็รู้ค้ำกันไม่ได้ อันนี้ของจริงที่ไปรู้ด้วยใจก็เหมือนกัน ไม่มีค้ำกันได้เลยอย่างที่เรเห็นนี้ ค้ำไม่ได้ ศาสนาแท้เป็นอย่างนั้นนะ คือถอดออกมาจากหลักธรรมชาติที่รู้จริง ๆ เห็นจริง ๆ มาสอนโลก การสอนจึงมีน้ำหนักมากทีเดียว ผิดกับที่เราเรียนมาจดจำมาได้ลูป ๆ คล่า ๆ การเทศนาว่าการก็ลูป ๆ คล่า ๆ ตัวเองก็สงสัย แล้วจะเอาความจริงไปสอนโลกให้มีความแน่นหนามั่นคงภายในจิตใจด้วยความเชื่อได้ยังไง เป็นไปไม่ได้นะ

เขาไม่เชื่อก็ตามแต่เจ้าของเชื่อเต็มเหนียว ๆ ความเชื่อเต็มเหนียว ความรู้เห็นเต็มเหนียวนี้เป็นน้ำหนัก พูดออกไปอะไรมันก็กระเทือนใจ ๆ ภาคปฏิบัติกับภาคปริยัติจึงต่างกันมาก การเทศนาว่าการเราพูดจริง ๆ เวลามันเปิดมันเปิดจริง ๆ เปิดในหัวใจตามภูมิของเรา เราไม่มีการสะทกสะท้าน การสอนโลกนี้สอนที่ไหนว่าสูงว่าต่ำเราไม่มี เรียบราบไปหมด ธรรมเหนือหมดเลย พูดให้ฟังพี่น้องทั้งหลายผลแห่งการปฏิบัติได้กระจ่างแจ้งภายในจิตใจแล้วเหนือหมดเลย ถ้าเราจะเทียบโลกกับธรรม ธรรมเทียบกับว่าทองคำ โลกอันนี้ก็เทียบกับถุมูตรถุมูคุดถึงคุดไปเสีย มันต่างกันอย่างนั้นนะ ธรรมกับโลกต่างกันอย่างนั้น เพราะฉะนั้นพระพุทธเจ้าจึงสั่งสอนโลกด้วยความไม่สะทกสะท้าน ไม่มีอะไรเหนือธรรม ธรรมนี้เหนือสุดยอดทุกอย่าง ๆ เลย การสอนธรรมจึงมีน้ำหนักมาก สอนภาคปฏิบัติจะเรียนมากเรียนน้อยก็ตาม ขึ้นอยู่กับความรู้จริงเห็นจริงที่ปฏิบัติรู้เห็นมา นั่นละออกตรงนี้ มีน้ำหนักมากนะ

สำหรับการเรียนมาเป็นเครื่องประกอบเล็กน้อยๆ เนื่อจริง ๆ แท้คือภาคปฏิบัติที่รู้จักจริงๆ นั่นละคือเนื่อจริง เนื่อรรถเนื่อธรรมจริง ส่วนนำมาพูดตามสมมุตินิยมสูงต่ำอะไรอย่างนี้ เราก็แยกออกมาพูดเป็นสมมุติตามขั้นตอนอย่างนั้นแหละ เราจึงอยากจะให้มีผู้ปฏิบัติตามศาสนธรรมของพระพุทธเจ้าที่เลิศเลอมากก็ก๊อปก็ก๊อปแล้ว ได้ปฏิบัติอย่างจริงจังอย่างจัง มันจะเป็นยังงั้ธรรมพระพุทธเจ้าเอามาโกหกโลกหรือ แล้วเป็นของจริงตั้งแต่กิเลสเต็มโลกธาตุเอาไฟเผาโลกคือกิเลสนี้เท่านั้นหรือ ธรรมที่เป็นน้ำดับไฟไม่มีบ้างหรือเราอยากถามเข้าไปในนี้ละ

พวกชาวพุทธลูกศิษย์ลูกหาของเรามันเป็นยังงั้ มันโง่งเง่าเต่าตุ่นไม่มองหน้าดูหลัง อะไรก็มีแต่กิเลสดีทั้งนั้น ถ้าว่าสัว่มาถานแล้วค้นคว้าทั้งแบกทั้งหาม ถ้าว่าอรรถว่าธรรมแล้วมันไม่อยากรกอยากยอนะมันหนัก มันเป็นอย่างนั้นนะกิเลส มันดีกำลังวังชาไว้หมดไม่ให้มีเลยนะ ถ้าเป็นเรื่องของกิเลส เอา แบกเลย ให้สูกโคตรยกแซ่สุมาแบกกว่างั้นนะเข้าใจไหม แบกได้หมด หมดทั้งโคตรทั้งแซ่แบกกิเลส ไม่ได้ว่าหนักนะ ถ้าแบกธรรมนี้แหม หนักนะวันนี้เหนื่อยมาก ๆ นั่นละแบกธรรม วันนี้เหนื่อยมาก ไปทำงานนั้นงานนี้มาไม่มีเวลา พักสักหน่อยก่อนเหนื่อยมาก นั่นเห็นไหมธรรมหนักไหม อย่างนั้นแหละ ที่นี้โหดขึ้นหมอนมันไม่ได้ถามว่าหมอนนี้หนักไหมไม่ได้ว่านะ เสื้อนี้หนักไหมหมอนนี้หนักไหม ดีไม่ดีไม่สนใจกับเสื้อกับหมอน ล้มนอนตมหลับแล้วครอกๆ เมื่อไรตื่นขึ้นมาดูกันเห็นกัน เห็นก็เห็นไม่เห็นก็ไม่เห็น เรื่องเสื้อเรื่องหมอนไม่สำคัญขอให้ได้นอนเถอะ

นี่ถ้าเรื่องกิเลสมันรีบมันด่วน ถ้าเรื่องธรรมนี้ โห้ย อืดอาดเนือยนาย ยุงอยู่งั้น นี้เวลากิเลสมันหนา หนาอย่างนี้ ดูหัวใจเราเวลาชำระสะสาง ปีนกันเข้าไปไม่หยุดไม่ถอย มันก็ค่อยเบิกทางให้ๆ ความพากความเพียร ศรัทธา ความเคารพเลื่อมใสในอรรถในธรรม ความอยากทำบุญให้ทานมันจะค่อยเริ่มขึ้นมาๆ นี้คือธรรมเริ่มแล้ว ที่นี้ส่วนลามกจกเปรตทั้งหลายมันจะค่อยจางไปๆ ทางนี้ก็ออกๆ มีภาคปฏิบัติบวกกันเข้าไปแล้วภาคปฏิบัติก็รู้ ภายนอกก็เป็นส่วนประกอบเสริมกันหมด มีแต่อยากทำดีๆ เรือยทางภาวนาทางจิตใจก็ยิ่งแน่นหนักๆ ที่นี้เริ่มแล้วนะเริ่มพุ่งแล้วธรรม ทางธรรมเริ่มออกแล้ว ที่นี้พอดิตเครื่องแล้วก็บั้งเลยไม่ต้องได้เหยียบคันเร่งๆ อะไร พอดิตเครื่องรถมันจะเคลื่อนแล้ว

แต่ก่อนติดเครื่องแล้วเหยียบคันเร่งมันยังถอยหลังกรุดๆ เข้าใจไหม มันไม่ออกไป อันนี้พอนานเข้าๆ หนักเข้ามันรอให้ติดเครื่องเท่านั้น พอดิตเครื่องปั้คันเร่งไม่ต้องเหยียบผิงเลย นี้ความเพียรของผู้จะหลุดพ้นจากทุกข์ถอยไม่ได้เลย เป็นขั้นๆ นะ พอลถึงขั้นถอยไม่ได้แล้วตายก็ไม่ถอย ถึงขนาดนั้นละ กำลังของธรรมเหนือกำลังของ

กิเลส เรื่องที่จะแพ้กิเลสไม่มีเลย มีแต่จะให้ผ่านเดี๋ยวนี้ๆ วันนี้นั้นนั้นอยู่ตลอดเวลา พระนิพพานเหมือนอยู่ชั่วเอี่ยมมือ ๆ มันบั้นของมัน ทุกข์ยากลำบากด้วยการอยู่การกิน ไม่มีเป็นอุปสรรคมาเลยมีแต่ธรรม เรียกว่าเอี่ยมมือหูดหวิด ๆ ที่จะจับพระนิพพานให้ติดมือ นั้นละความเพียรกล้าไม่มีวันมีคืน หมุนตัว ๆ นี่ถึงขั้นมีกำลังเอาไว้ไม่อยู่ กิเลส จุดไม่ได้เลยขาดสะบั้น กิเลสตัวไหนเก่งให้เข้ามาขาดสะบั้นเลย ถ้างงธรรมขั้นนี้ได้ขึ้นแล้วพุ่งอย่างเดียว

นั้นละธรรมก็มีหลายชั้น เวลาที่กำลังก็เหมือนกันกับกิเลสที่กำลังฟาดเรา แผลก ๆ เวลาธรรมมีกำลังฟาดกิเลสแผลกเหมือนกันนั้นแหละ ไม่งั้นชนะกันไม่ได้ ธรรมภายในใจนี้แน่นอนมากนะ จะเป็นเข้ารายใด รายหนึ่งรายเดียวก็ประจักษ์กับตัวเองเข้มแข็งขึ้นทันทีเลย ถ้างงได้เป็นขั้นในใจแล้วมันไม่ได้สนใจกับว่าใครจะเชื่อหรือไม่เชื่อ มีเพื่อนมีฝูงหรือไม่การบำเพ็ญได้รู้ธรรมเห็นธรรมประเภทนี้ ความเพียรด้วยอุบายวิธีการนี้ จะหาหมุ่หาเพื่อนมาสนับสนุน ไม่มี มีแต่หมุนตลอด ๆ เลย เป็นอย่างนั้นนะ ถึงขั้นมันหมุน-หมุน..ธรรม เหมือนกิเลสเวลากิเลสหมุน-หมุนตลอดเลย กิเลสไม่มีอ่อนอ่อนนะ คือหมุนของมันตลอดเป็นวัฏจักรในหัวใจของเรา หมุนพาให้เกิดแก่เจ็บตาย นี่ก็คือความหมุนของจิตเป็นไปตามอำนาจของกิเลสที่ทำได้ทำชั่ว อยากทำชั่วมากกว่าอยากทำดี แล้วมันก็จมมากกว่าที่จะพุ่งขึ้นมา

หนักเข้า ๆ จิตดวงนี้มันก็พลิกแพลงเปลี่ยนแปลงหลายส้นพันคมได้เหมือนกัน เดียวก็พลิกไปทางดีพลิกไปทางชั่ว พลิกไปหลายครั้งหลายหนมันก็ได้ช่องได้ทางมันก็ออกได้ไปได้ นั้น เราต้องพลิกต้องฝึกฝนอบรมเรา อย่าอยู่เฉย ๆ นะครูบาอาจารย์องค์ใดก็ตามไม่เคยได้ยินว่าท่านอยู่เฉย ๆ แล้วท่านมาสำเร็จมรรคผลนิพพานโดยไม่ต้องประกอบความเพียร เราไม่เคยเห็นเลย มีแต่เรียกว่าตายแล้วตายเล่าสู้กับกิเลสตัณหาประเภทต่าง ๆ ที่จะยกตนขึ้นให้พ้นจากทุกข์ สู้มาตลอด ๆ ถึงขั้นสบายที่นี้ ผลแห่งการปฏิบัติธรรมนี้มีขั้นตัดสินกันนะ ไม่ได้เหมือนผลของกิเลสที่ตัดสินของโลกว่า โลกนี้เคยจมอยู่กับวัฏจักรของกิเลสควบคุมตลอดเวลาจนโง่หัวไม่ขึ้น ตลอดมาก็กัปกั๊กัลปี บัดนี้ กิเลสได้เบื้อหน้าในหัวใจของสัตว์แล้วเลิกราสัตว์ทั้งหลายแล้วไม่ยุ่งกันละทีนี้ ความโลกก็ไม่มี ความโกรธก็ไม่มี ราคะตัณหาก็ไม่มี

ตั้งแต่ก่อนสามกอนี้ไฟกองใหญ่เผาหัวใจสัตว์โลกเผาอยู่ทุกหัวใจเลย ไม่ว่า สัตว์ว่าบุคคล ความโลกได้เท่าไรยิ่งดียิ่งดีเป็นไฟกองใหญ่ ไม่สนใจโกรธไม่สนใจแค้น ราคะตัณหาทั้งหลาย ตัวนี้ตัวใหญ่ตัวมากตัวนี้หมุนอยู่ข้างหลัง ความโลกโผล่ขึ้นมา เพราะราคะตัณหาหมุนมันให้ความโลกเกิดขึ้น จากนั้นความโกรธเกิดขึ้น นี่ไฟกองใหญ่ ๆ ที่เผาผลสัตว์ทั้งหลายตลอดมาก็กัปกั๊กัลปี นี้ได้เลิกราไปแล้วจากหัวใจสัตว์ สัตว์

ที่ได้รับกองทุกข์เพราะไฟสามกองใหญ่นี้ บัดนี้ไม่มีแล้วเลิกแล้ว ผลของกิเลสยุติเพียงเท่านี้ ที่จะทำให้โลกได้รับความเดือดร้อนอีกไม่มีแล้ว กิเลสก็เบื่อหัวใจโลก กินแล้วขี้-ขี้แล้วกินอยู่ไม่ทราบจะขี้ใส่หัวใจดวงไหน ๆ มันก็หมดที่จะขี้แล้ว แล้วกิเลสก็เบื่อหน่ายปล่อยไม่ขี้ละตดก็ไม่ตด ขี้ก็ไม่ขี้ ปล่อยให้สัตว์ทั้งหลายอยู่ตามสบายเลยนี้มีไหม ไรไหนในสามแดนโลกธาตุไม่มีเลย

นี่ละผลของกิเลสจึงไม่มีว่างจากความทุกข์ทั้งหลาย เพราะมันหมუნเพื่อความทุกข์ตลอดเวลาด้วยอำนาจของกิเลสนั้นแหละ มันหมუნตลอดเวลาไม่มีสิ้นสุดยุติลงไปได้ นี่คือผลแห่งการวิ่งตามกิเลสจะไม่มีเขตมีแดน เรียกว่าไม่มีเงื่อนไขต้นเงื่อนไขปลาย ที่นี้หมุนกลับมาอีก การดำเนินทางด้านธรรมะทุกข์เหมือนกันทุกข์ทางด้านธรรมะ แต่ทุกข์เพื่อสุข ๆ ทุกข์จะมากน้อยเพียงไรก็ตามทุกข์ด้วยการบำเพ็ญนี้เป็นทุกข์เพื่อสุข เมื่อหนักเข้า ๆ ทุกข์นี้ก็มีความสุขเพิ่มขึ้นไปเรื่อย ๆ ความทุกข์เลยเหมือนว่าไม่มี ๆ

มีแต่ความมุ่งหวังความเลิศเลอของอรรถของธรรมมากขึ้น ๆ ความทุกข์เพราะการประกอบความพากความเพียรไม่คำนึงที่นี้ หนักเข้า ๆ ฟาดจนถึงเขตถึงแดน ลงไปถึงทะเลหลวงคือมหาวิมุตติมหานิพพานแล้ว นี่แหละที่ท่านว่า วุสิต พรหมจริย กตัม ภริณียัม เสร็จกิจในพุทธศาสนาแล้ว การละกิเลส การบำเพ็ญธรรมได้สิ้นสุดยุติกันแล้ว จากนั้นไปจะไม่มีการโศกเข้ามาผ่านหัวใจ ให้ได้รับความเดือดร้อนรำคาญเหมือนกิเลสเข้าเหยียบย่ำทำลายมาแต่กาลไหน ๆ นี้เลย นี่งานของธรรมสิ้นสุดได้ ดังพระพุทธเจ้าพระอรหันต์ตั้งแต่วันกิเลสขาดสะบั้นลงไปจากใจแล้วพระพุทธเจ้าไม่มีทุกข์ ไม่มีการชำระกิเลสอีกเลย พระอรหันต์ไม่เคยมีทุกข์ ไม่เคยบำเพ็ญธรรมเพื่อแก้กิเลสอะไรอีกเลย

นั่นละงานของท่านเสร็จ ท่านไม่มีงานอะไรอีกแล้ว งานแก้กิเลสงานกองทุกข์ ท่านไม่มี นี่งานของธรรมมีสิ้นสุดยุติ แต่งานของกิเลสไม่มี ใครจะทำไปเท่าไรก็ดีก็ดีขึ้นไปก็กัปกัปกัปกัเป็นมาดั่งที่เคยเป็นมาแล้วนี้ แล้วจะเป็นไปข้างหน้าก็แบบเดียวกัน ถ้าไม่มีธรรมเข้าสกัดกั้นแล้วจะไม่มีทางหดหายเข้ามา แล้วความพ้นทุกข์จะไม่มีหวังเลยนะ เราต้องสร้างความพ้นทุกข์ไว้ด้วยความหวังของเราในการประกอบความพากเพียร เอา จนกิจจน กลัวทำไมความจน โลกก็เกิดมากับความมีความจนได้เสียตาม ๆ กันมา ควรที่จะทำอะไรให้เป็นประโยชน์แก่ตนให้ทำเสียเวลานี้ ตายแล้วไม่มีคุณค่าประโยชน์อะไรเลย ให้พากันจำเอานะ เอละวันนี้เทศน์เพียงเท่านี้พอ เห็น้อยแล้ว

(เพื่อนมาจากกรุงเทพฯ วันนี้จะกราบลาหลวงตากลับเจ้าค่ะ)ไป ที่เทศน์วันนี้จำได้ไหมละ หรือจำได้ตั้งแต่ เอ้ วันนี้ท่านไม่เห็นเทศน์สอนวิธีดูพอบ้านน้ำ เราจะได้อะไรไปดูพอบ้านละ เรามาหลายวันพอบ้านอาจถามอย่างนั้นอย่างนี้ให้เราได้ไหมโห แต่ไม่มีโวหารดูนี้เราจะเอาอะไรนา หลวงตาไม่เห็นสอนบ้างเลย เข้าใจไหมละที่พูดนี้

ทองคำเมื่อวานนี้วันที่ ๓๑ ทองคำได้ ๓ บาทดอลลาร์ได้ ๓๑๒ ดอลลาร์ เมื่อวันที่ ๓๐ นั้นทองคำได้ถึง ๖ กิโลกรัม ดอลลาร์ได้ตั้ง ๕ พันวันนั้นนะ โห้ย เหนื่อยหลวงตาวันหนึ่งๆ ก็เหนื่อย เหนื่อยเพื่อโลกนะ เหนื่อยเพื่อเราเพื่อฆ่ากิเลสของเรา เราไม่มีเราบอกตรงๆ นี่ละเปิดให้ฟังมันจวนจะตายแล้วนะ นี่ละผลของการปฏิบัติธรรมพี่น้องทั้งหลาย ทราบไหม ได้อย่างเต็มภูมิแล้วสุขก็เต็มภูมิไม่ต้องหาอะไรมาเพิ่มมาเติมมาติดมาต่ออีกแล้ว พอตลอดเวลาแล้วอนันตกาลด้วยนะ เทียง นิพพานเที่ยงหัวใจเที่ยงเสียอย่างเดียวเมื่อกิเลสขาดสะบั้นลงไปแล้วใจเที่ยงเอง นั่นละท่านว่าใจเที่ยงใจนิพพาน พระพุทธเจ้าพระอรหันต์เป็นอย่างนั้นทั้งนั้น ไม่มีความกังวลผูกพันที่จะมาเป็นความทุกข์ความลำบาก เพราะเราได้ปฏิบัติธรรมมาเต็มภูมิแล้วให้ผลอย่างนี้ แต่การปฏิบัติตามกิเลสปฏิบัติมากเท่าไรยิ่งดียิ่งดันเป็นบ้าตลอดไป จำเอานะคำนี้ก็ดี เอาละไป

เปิดดูข้อมูล วันต่อวัน ท้นต่อเหตุการณ์ หลวงตาเทศน์ถึงเรื่องอะไร ทาง internet
www.luangta.com หรือ www.geocities.com/bantadd